
Ústav pro klasickou archeologii FF UK - silná tradice, silná budoucnost

„Mezi tradicí a budoucností/Úloha klasické archeologie ve středoevropském prostoru“ je název odborného setkání, kterým si dnes Filozofická fakulta UK připomíná 100 let založení Ústavu klasické archeologie. „Klasická archeologie v sobě nese aktuální situaci ústavu, který má velmi silnou tradici a pozitivně vzato i silnou budoucnost,“ zahájil oslavy děkan Filozofické fakulty UK PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. „Když vidím aktivity a projekty členů ústavu, doufám, že nás opravdu čekají lepší dny.“

Na Karlo-Ferdinandově univerzitě se založení ústavu váže k datu 1872, na české části univerzity trvala institucionalizace oboru déle do roku 1910-1911, prvním českým profesorem jmenovaným pro obor klasická archeologie byl Hynek Vysoký. Během jednoho století ústavu stáli v jeho čele špičkoví odborníci – profesori Jindřich Čadík, Růžena Vacková, Jiří Frel a Jan Bouzek; v současnosti jsou to Jiří Musil, ředitel ústavu, Iva Ondřejová a Ladislav Stančo.

„Kolokvium by mělo být otevřeným prostorem k diskusi,“ řekl při zahájení **ředitel Ústavu pro klasickou archeologii doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.** „Téma, které jsme zvolili, oslovilo široké spektrum odborníků, kolegů z příbuzných oborů, ať už archeologů, kteří se věnují pravěké či středověké archeologii, nebo historiků umění případně filozofů. Klasická archeologie je jakýmsi svorníkem mezi dějinami umění, materiální kulturou a mezi disciplínami, které se věnují antickému starověku. Doufáme, že kolokvium nám řekne něco o tom, jak společnost dnes klasickou archeologii vnímá a jaký význam naše disciplína pro společnost má.“

Setkání se koná pod záštitou děkana filozofické fakulty doc. PhDr. Michala Stehlíka, Ph.D.

„Sešli jsme se dnes, abychom se ohlédli za v mnohém neuvěřitelnými sto lety tradice klasické archeologie na této půdě. Ohlížíme se za akademickým rokem 1910/1911 a kdybychom srovnali způsob studia či koležiality členů tehdejší akademické půdy, asi bychom si divili. Kolikrát si říkám, zda by tehdejší způsob zapisování se do přednášek a otevřenost diskuse akademických pracovníků se studenty nebyly lepší než dnešní elektronické systémy a trochu odosobněný svět. Klasická archeologie, jak nahlíží na svět a jak se snaží věci skládat dohromady, je konfrontována s jistou pomíjivostí a proměnlivostí tohoto světa.“

„V tomto kontextu a při vědomí práce, kterou kolegové a generace před nimi mají za sebou, doufám, že všechny tabulky, body a vykazování, které musíme denně podstupovat, se za dalších sto let našim akademickým potomkům budou zdát úsměvné a směšné, i to, jakým způsobem a možná zbytečně jsme byli nuceni k něčemu, co není podstatou naší práce a toho, proč jsme na univerzitě. V nynějším systému financování,“ pokračoval doc. Stehlík, „je velmi těžké udržet takový obor na tak vynikající úrovni a za to bych chtěl poděkovat současnému i předchozímu vedení ústavu, jména jako prof. Bouzek nebo prof. Ondřejová zde musí zaznít. Klasická archeologie v sobě nese aktuální situaci našeho ústavu, který má velmi silnou tradici a pozitivně vzato i silnou budoucnost. Když vidím aktivity a projekty členů ústavu, doufám, že nás opravdu čekají lepší dny. To, že jsme se zde sešli v tak hojném počtu svědčí o tom, že klasická archeologie je životaschopný obor, který má konkrétní budoucnost.“

Uskutečnění symposia svými pozdravy podpořili také J. E. Gianclemente De Felice, tajemník Velvyslanectví Italské republiky v ČR, a J. E. Georgios Stilianopoulos, kancléř Velvyslanectví Řecké republiky v ČR
Samotné symposium zahájil prof. Anthony Harding, dlouholetý prezident European Association of Archaeologists (University of Exeter), který publikum oslovil brilantní skvělou češtinou:

„Před oficiálním přednáškou mi dovoluje vrátit se k Ústavu pro klasickou archeologii, jak jsem ho znal já. První kontakt se uskutečnil v roce 1969, kdy mi školitel mé doktorské práce poradil, abych napsal prof. Bouzkovi, podařilo si mi totiž od British Council získat výměnné studijní stipendium, abych mohl několik měsíců studovat v Praze. Prof. Bouzek mi velmi laskavě odpověděl a už 2. ledna 1970 jsem seděl ve vlaku z Anglie do Prahy. Všichni nebo většina z vás víte, jaký byl život v Československu v roce 1970. Ve své naivitě jsem o tom věděl velmi málo, ale velmi brzy jsem to zjistil. Byla to doba, kdy každý byl sledován a prověřován, jaký má vztah k roku 1968, který byl v mysli všech velmi čerstvý.“

„Byla to obtížná doba i pro Jana Bouzka, neboť Jiří Frel odešel do Spojených států a Bouzek byl pověřen vedením ústavu a byl také jeho jediným učitelem; nic z toho ale neovlivnilo vřelost, s jakou jsem byl přijat. Věnoval mi svůj čas, pomoc i přátelství, které přetrvává dodnes. Kromě něj jsem při každodenní práci získal přátele i mezi jeho studenty, na přeplněném pracovišti v Celetné jsem dostal stůl a přístup do knihovny a také četná pozvání na jídlo do Bílkovy ulice nebo do různých hospod ve městě. V následujících letech jsem se často vracel a vždy jsem se setkal s Janem Bouzkem jako s jedním ze svých nejlepších přátel. Jsem jemu i ústavu, o jehož vynikající historii ještě uslyšíme, velmi zavázán. On i jeho kolegové, kteří tu dnes jsou, připsali k jeho historii mnoho důležitých stran. Pobyt v Praze patří k mým zlatým časům z osobního i profesionálního hlediska, hodně mě ovlivnil a nikdy jsem na něj nezapomněl. Protože zde dnes oslavujeme jubileum ústavu, dovoluji mi, abych připojil i osobní gratulaci.“ Poté následovala exkluzivní přednáška prof. Hardinga „The Aegean and Europe: progress and problems since 1984/5.“

Přednášky symposia věnované dějinám ústavu, osobnostem české archeologie a řada specializovaných témat vztahujících se k vybraným problémům a oblastem klasické archeologie, jejímu postavení mezi příbuznými vědami o antickém starověku i ostatními společensko-vědními disciplínami, byly rozděleny do dvou přednáškových bloků. Kromě pracovníků ústavu jsou jeho hosty také zástupci Ústavu pro pravěk a ranou dobu dějinnou, Ústavu pro dějiny umění, Ústavu řeckých a latinských studií (FF UK), Fakulty humanitních studií UK, Katedry filozofie a dějin přírodních věd (PřF UK), Centra pro teoretická studia UK a AV ČR, Katedry archeologie a muzeologie MU v Brně, České archeologické společnosti a Archeologického ústavu AV ČR v Praze.

program konference

Do bohaté minulosti i současnosti klasického bádání a výuky Ústavu pro klasickou archeologii umožní nahlédnout také dva výstavní projekty. Prvním z nich je výstava „100 let Ústavu pro klasickou archeologii,“ která bude v prostorách vestibulu Filozofické fakulty UK, nám. Jana Palacha 2, Praha 1, zahájena 22. března 2011 v 16 hodin a která návštěvníky seznámí vedle historie a osobností ústavu především se současnými projekty ústavu – výzkumy v Bulharsku, Egyptě, Uzbekistánu a v dalších zemích spojených s historií, současností a budoucností Ústavu pro klasickou archeologii. K vidění zde budou také odlitky antických plastik. Druhým výstavním projektem je výstava fotografií Zdeňka Zvonka „Toulky osmi antickými městy západní Anatólie.“ Fotografická výstava je věnována hornaté anatólské krajině a antickým památkám, které i dnes tvoří její tvář. Výstava bude instalována od března do dubna 2011 ve vstupní hale budovy Filozofické fakulty UK v Celetné 20, Praha 1.

(Marie Kohoutová)